

مطالعات هنر

شماره ۲
زمستان ۹۹

نشریه تخصصی مطالعات هنر دانشگاه تهران

فصلنامه تخصصی مطالعات هنرهای زیبا

سال یکم، شماره دوم، زمستان ۱۳۹۹ | ۲۲۳ صفحه

صاحب امتیاز:

انجمن علمی مطالعات عالی هنر

مدیر مسئول: سینا علیزاده

سر دبیر: حافظ اصلانی

دبیر بخش پژوهش: پگاه زرگر

دبیر بخش ترجمه: محمد حسین محمدی

دبیر بخش نقد و گفتگو: فاطمه زاده عباس

طراح گرافیک: الناز حیدریان

ویراستار: انسبه سادات موسوی

طراح لوگو تایپ: مهدی نصیری

همکاران این شماره:

دکتر حسن بلخاری قهسی، دکتر محمد جعفر

یوسفیان، محمد شفیع نورزایی، محمدرضا

عزیزی، بهاره هاشمی علمیه، غزل اسکندر نژاد،

الهام رحمانی، پروین حسینی، محسن

ساربان نژاد، فاطمه دلفانی بلوچ، لیلا غفاری،

پرینسا حیدری، آرزو بایبوردی، شیرین رستمی.

ناظرین علمی:

دکتر مصطفی گودرزی، گروه مطالعات عالی

هنر

دکتر سید محمد فدوی، گروه ارتباطات

تصویری

دکتر سعید حقیر، گروه معماری

دکتر یحیی اسلامی، گروه معماری

دکتر مهیار اسدی، گروه مجسمه سازی

طرح روی جلد: مسعود عربشاهی

* با درود به روح بلند دکتر سید محسن حبیبی

و تشکر ویژه از همراهی دکتر احمد نادعلیان و

خانم فرشته عالم شاه

فصلنامه مطالعات هنرهای زیبا
با افتخار از استادان ارجمند و
پژوهشگران گرامی حوزه مطالعات
هنر دعوت می نماید در صورت
تمایل به همکاری با نشریه، مقالات
علمی و ترجمه های خود را به نشانی
اینترنتی journal@artstudies-ut.ir
ارسال نمایند.

جهت کسب اطلاعات بیشتر و همچنین
دریافت فایل شیوه نامه نگارش مقالات
به سایت artstudies-ut.ir مراجعه
نمایید.

نشریه در ویرایش مطالب ارسالی بدون
تغییر در مفاهیم آن آزاد است.
امکان بازپس گرفتن مقالات ارسالی
وجود ندارد.

انجمن علمی مطالعات عالی هنر
دانشکده هنرهای تجسمی
سر دبیر هنرهای زیبا

مطالعه نقش و کارکرد قوه خیال در خلق اثر موسیقایی بر اساس اندیشه سهروردی

محمد رضا عزیزی ۸

تبيين و تحليل تطبیقی مفهوم زیبایی بر بنیاد آراء و اندیشه‌های فلوطین و غزلیات حافظ شیرازی

محمد شفیع نورزایی ۲۶
حسن بلخاری قهی

بررسی مفهوم خودانگیختگی در رقص مارتا گراهام با تکیه بر نظریات آنتونن آرتو

بهاره هاشمی علمیه ۴۲
غزل اسکندر نژاد
فرداد صفاخو

چگونگی اقتباس نمایشی از الگوی روایی مکاشفه در ادبیات عرفانی ایران

محمد جعفر یوسفیان ۶۱
الهام رحمانی

مطالعه تطبیقی بازتاب مؤلفه‌های سنتی معماری در آثار منیر شاهرودی فرمانفرمایان و سوزان حفونه

پروین حسنی ۷۳

فرشته تاربخ، فرشته شیطان، فرشته بی‌زبان: تفاسیری از نقاشی پل کله در متن آثار والتر بنیامین

پگاه زرگر ۸۹

بازنمایی اقلیت‌ها و مهاجران در سینمای متأخر اروپا

نویسنده: الکس لیکیدیس ۱۱۰
مترجم: بهزاد لطفی

علیقلی جبّادار و مرّقع سن پترزبورگ: مستندسازی زندگی سلطنتی

نویسنده: نگار حبیبی ۱۲۶
مترجم: نسترن نجاتی

بازتاب‌های بهشت در هنر اسلامی

نویسنده: والتر بی. دنی ۱۳۸
مترجم: محسن ساریان نژاد

چگونه غذا می‌تواند هنر باشد؟

نویسنده: گلن کیون ۱۵۷
مترجم: فاطمه دلفانی بلوچ

نقد و گفتگو

نگاهی به «از شار تا شهر» مشروطه و مدرنیته در شهر؛ در گفتگو با دکتر سید محسن حبیبی

پریسا حیدری ۱۸۲

نگاهی به پوستر «دختران پیروزی» اثر ادوارد پنفیلد

آرزو بایبوردی ۱۹۳

کمیت، همیشه رضایت‌بخش نیست؛ مصاحبه با دکتر احمد نادعلیان

فاطمه زاده عباس ۱۸۲

آسیب‌شناسی پژوهش هنر

محمد حسین محمدی ۲۱۲
حافظ اصلانی

هنر محیطی ایران در خشخشی جهانی با وجود موانع فراوان

شیرین رستمی ۲۱۸

سخن مدیر مسئول

اولین جرقه‌های تاسیس فصلنامه مطالعات هنرهای زیبا در سال ۹۸ توسط هسته مرکزی نشریه زده شد. هدف این نشریه، ایجاد فضایی منسجم و پایدار برای پاسخگویی به مشکلات متعدد انتشار رسمی ایده‌ها، پژوهش‌ها، ترجمه‌ها و جستارهای دانشجویان و پژوهشگران است. این مشکلات طیفی گسترده را شامل می‌شوند که از جمله آن می‌توان به ضرورت پرداخت هزینه توسط محقق در بسیاری از نشریات، مدت زمان غیرمعقول انتظار برای انتشار یک مقاله و عدم امکان پذیرفتن مسئولیت مقاله توسط خود دانشجو یا پژوهشگر اشاره کرد. فصلنامه مطالعات هنرهای زیبا تلاش می‌کند که فضای خالی بین «مطالب غیرعلمی» و «نشریات علمی-پژوهشی» را پوشش دهد و محیطی پویا برای تبادل نظر دانشجویان و پژوهشگران ایجاد کند. برای این منظور، مطالب این فصلنامه به سه بخش مجزا از هم تقسیم می‌شود که بخش اول مربوط به مقالات پژوهشی، بخش دوم مربوط به ترجمه و بخش سوم مربوط به نقد و گفت‌وگو است. در بخش اول، مقالات پژوهشگران بعد از داور و به همراه نظارت علمی توسط استادان برجسته پردیس هنرهای زیبا و همچنین، اصلاحات و بازنگری‌های لازم، در کمتر از سه ماه منتشر می‌شود. در بخش دوم، کم‌توجهی نشریات رسمی به موضوع ترجمه و نقش آن در پیش‌برد پژوهش، ما را بر آن داشت که مقالات ترجمه دانشجویان و پژوهشگران را بعد از داور و ویراستاری‌های لازم منتشر کنیم. در بخش سوم، هدف ایجاد زمینه‌ای بود که هم‌زمان با پرداختن به موضوعات نظری و تاریخی هنر و معماری، به موضوعات و دغدغه‌های روز نیز پرداخته شود و مخاطب با خواندن جستارها، مصاحبه‌ها و دیدگاه‌های متفاوت، تجربه‌ای پویا و زنده از یک نشریه داشته باشد.

سینا علیزاده

مدیر مسئول فصلنامه مطالعات هنرهای زیبا
اسفند ماه ۱۳۹۹

یادداشت سردبیر

سالی که گذشت برای انجمن علمی مطالعات عالی هنر سال زایش و پی افکنی بود. دوره‌ای که عرصه بروز تحدیدها و سختی‌های ناشی از ویروس کرونا بود. با همراهی و همدلی دوستان انجمن مطالعات عالی هنر و استقبال فراوان هنرمندان و پژوهشگران هنر توانستیم در پر کردن شکاف آموزشی و پژوهشی که در این وهله تشدید یافته بود گام‌هایی هر چند اندک برداریم. مساعی که انتشار نشریه مطالعات هنرهای زیبا با رویکرد بینارشته‌ای و دانشجو محور بودن تاج مرصع آن بود. باری، با انتشار شماره یکم و استقبال پژوهشگران از رشته‌های متنوع هنری ما را بر آن داشت که با انگیزه قوی‌تر گام برداریم که تبعاً مسئولیت ما را سنگین‌تر می‌نمود. به همین روی سعی بر آن شد که در شماره دوم نشریه، وحدت روبه‌ای در سه بخش رعایت شود. بدین ترتیب با رعایت انصاف و لحاظ نظرات ناظران علمی محترم مقالات این شماره در سه رویکرد زیر منتشر شدند:

الف) بخش پژوهش با رویکرد بینارشته‌ای. نظر به سیاست انجمن و نشریه در بینارشته‌ای بودن در این قسمت کوشش بر آن شده است که با باز گذاشتن مسیر تنوع و آزادی موضوعات، عرصه را برای همه دانشجویان و پژوهشگران مستعد مساعد نماییم. لذا هیچ گونه تمرکز خاصی در مورد موضوعات صورت نگرفته است و مقالات با حداکثر تنوع پذیرفته شده‌اند.

ب) بخش ترجمه برای حفظ انسجام نسبی در نشریه در این بهره بر آن بودیم که با در نظر گرفتن موضوعی نه قطعی بلکه نسبی کار را پیش ببریم. لذا در این شماره، ترجمه مقالات مرتبط با هنر اسلامی واجد اولویت بودند و موضوعات نزدیک به فلسفه هنر و زیباییشناسی در شماره آتی با تمرکز بیشتر منتشر خواهند شد.

پ) بخش نقد و پژوهش. با توجه به شناخت اندک جامعه دانشگاهی با هنر محیطی و قلت و کمی منابع آن و همچنین تمرکز نگاه هنرمندان و پژوهشگران عرصه جهانی به این مقوله، تصمیم بر این شد که در موسم تحویل خورشید به برج حمل، با گفتگو‌هایی بر جغرافیای مفهومی این مدخل نور بیشتری بتابانیم.

در انتهای سخن از همه دوستان گرامیم که بدون هیچ چشم‌داشتی تلاش نمودند تشکر بایسته و شایسته را دارم. امیدوارم که با بیان پیشنهادها و انتقادات خود، ما را در این راه به سلمان‌تر نمایید.

حافظ اصلانی

سردبیر فصلنامه مطالعات هنرهای زیبا

اسفند ماه ۱۳۹۹